

Concept Kadernota 2018

Algemeen Bestuur
14 december 2016

INHOUDSOPGAVE

1	Voorwoord en leeswijzer	3
2	Inhoudelijke kaders	5
2.1	Maatschappij.....	6
2.2	Economie	7
2.3	Leefomgeving	9
3	Financiële kaders en gemeentelijke bijdrage	11
3.1	Programmastructuur	11
3.2	Reguliere gemeentelijke bijdrage	11
3.3	Bijdrage TWO Jeugdhulp	12
3.4	Bijdrage Frictie- en Transitiekosten	13
4	Wettelijke kaders BBV	14
4.1	Uniforme indeling taakvelden	14
4.2	Uniforme basisset beleidsindicatoren.....	15
4.3	Uniforme basisset financiële kengetallen	16
4.4	Overhead en toerekening kosten en rentelasten	16

1 Voorwoord en leeswijzer

Doel van de kadernota

Voor u ligt de Kadernota voor de begroting 2018. De kadernota is bedoeld om de uitgangspunten en de gewenste ontwikkelingen bij het opstellen van de begroting vast te leggen voor het komende jaar. De afgelopen jaren is tot tevredenheid van de betrokken gemeenten gewerkt aan een begroting nieuwe stijl (herziene begroting 2016, begroting 2017). Deze lijn willen we naar 2018 doorzetten, waarbij op onderdelen er natuurlijk nog extra scherpere kan worden gevonden.

Een groot deel van het werk van Holland Rijnland bestaat uit “going concern” werkzaamheden. Hierin zijn accenten aan te brengen, maar er vinden geen wezenlijke wijzigingen plaats. Wel ligt hier juist de opgave om de begroting nog extra SMART te maken. Deze onderdelen lenen zich hier uitstekend toe.

In de inhoudelijke agenda zijn de belangrijkste thema’s voor de komende jaren vastgelegd, waarin verschuivingen mogelijk zijn in aandacht en prioriteit waar het de inzet van Holland Rijnland betreft. Zo is een aantal speerpunten een stuk concreter geworden door de uitwerking van Holland Rijnland, gemeenten en overige samenwerkingspartners. Dit wordt vertaald in de begroting 2018. Op enkele speerpunten wordt voorgesteld om hier vanuit Holland Rijnland geen tot beperkte capaciteit meer op in te zetten, aangezien deze niet nodig blijkt. Daarnaast is vanuit de diverse portefeuillehouder-overleggen expliciet gevraagd om meer vrije ruimte voor de platformrol, in het bijzonder de kennisdeling, belangenbehartiging en de lobby. Dit mede gezien de succesvolle lijn die in 2016 is ingezet.

Met deze kadernota:

1. Wordt voldaan aan artikel 34b van de Wet gemeenschappelijke regelingen, namelijk dat vóór 15 april de kaders voor de begroting 2018 aan de raden van de deelnemende gemeenten wordt gezonden.
2. Stelt u de kaders vast op basis waarvan wij de conceptbegroting 2018 en de meerjarenramingen 2018-2021 opstellen. Behandeling van de begroting 2018 vindt plaats in uw vergadering van maart 2017.

Een nieuwe opzet

Tot op heden wordt met de kadernota het budget vastgesteld waarbinnen de begroting wordt opgesteld. De laatste jaren bepalen twee aspecten de kaders, te weten het indexeringspercentage (gebaseerd op de “Du Chatinier-norm”, voorheen de “Strijk-norm”) en de doorberekening van de bezuinigingstaakstelling.

De deelnemende gemeenten willen een begroting die beter aansluit bij de behoefte van de raden en colleges:

1. De begroting moet meer worden opgebouwd vanuit de inhoud en minder vanuit de financiën;
2. Daar waar mogelijk, dient de begroting SMART geformuleerd te zijn;
3. De begroting wordt vóór 15 april aangeboden aan de gemeenteraden.

Met deze nota stelt u kaders voor:

1. De gemeentelijke bijdragen voor:
  - a. Reguliere taken;
  - b. TWO Jeugdhulp;
  - c. Frictie- en transitiekosten;
2. De inhoudelijke kaders voor de begroting 2018;
3. De financiële kaders voor de begroting 2018;
4. De vertaling van de wettelijke kaders waarbinnen de begroting conform de nieuwe BBV dient opgesteld te worden.

2 Inhoudelijke kaders

Taken organisatie Holland Rijnland

De organisatie Holland Rijnland voert diverse werkzaamheden uit. Het grootste deel daarvan zijn taken die vanwege schaalvoordeel, efficiëntie, kwaliteitsverbetering of risicodeling bij de werkorganisatie Holland Rijnland zijn belegd. Denk hierbij aan het Regionaal Bureau Leerplicht en de TWO Jeugdhulp, maar bijvoorbeeld ook aan de ondersteuning van de urgentiecommissie woonruimteverdeling, de Regiotaxi en Permanente Verkeerseducatie. In 2017 gaat het hier om 67% van de totale begroting. Voor 2018 voorzien we dat de inzet op deze uitvoerende taken gelijk blijft.

Het resterende deel van de begroting betreft voornamelijk de inzet op de Inhoudelijke Agenda, zoals in 2016 is vastgesteld. Dit onderdeel behelst voor een deel daadwerkelijke capaciteit (Strategische Eenheid: 12,5 fte), maar behelst ook de jaarlijkse bijdrage aan het Cofinancieringsfonds, en de programma- en projectkosten.

Inzet Holland Rijnland binnen de Inhoudelijke Agenda

De begroting 2018, en daarmee ook deze kadernota, gaat in op de inzet van de totale organisatie Holland Rijnland. Waar het de Inhoudelijke Agenda van de veertien samenwerkende gemeenten betreft, doet deze begroting alleen uitspraken over de inzet van Holland Rijnland hierin. Voor de eventuele inzet op projecten zijn gemeenten zelf verantwoordelijk voor hun eigen capaciteit, projecten en financiën. De rol van Holland Rijnland bestaat primair uit de platformrol, strategische verkenning, lobby en belangenbehartiging. Daarnaast voert Holland Rijnland de procesregie op een aantal speerpunten en voert het concrete projecten uit.

Dat de nadruk dient te liggen op de platformrol en de lobby is door de diverse portefeuillehouder-overleggen op 9 november j.l. nog eens bevestigd. Als voorbeeld geldt een aantal positieve resultaten in 2016, zoals de samenwerking binnen het domein Maatschappij, de kennisdeling via de Themacafés (bv. Ladder Duurzame Verstedelijking), de opzet van het cofinancieringsfonds en de actieve lobby (onder meer voor Groenonderwijs, Instrumentation for Space en de Regionale Investeringsagenda Zuidelijke Randstad). Daarbij is de vrije ruimte om vanuit de PHO's in te kunnen spelen op het onverwachte steeds belangrijker. Een aantal van deze ontwikkelingen leidt mogelijk ook al tot wijzigingen in 2017.

Ontwikkeling Inhoudelijke agenda

In 2016 is gestart met de Inhoudelijke Agenda. Tussentijds is geconstateerd dat Holland Rijnland nog niet alle speerpunten volledig heeft opgepakt. Deels komt dit door de beperkte capaciteit van Holland Rijnland (12 fte voor 13 speerpunten) en de deelnemende gemeenten, maar ook omdat de samenwerkende gemeenten de daadwerkelijk te voeren koers nog moeten bepalen.

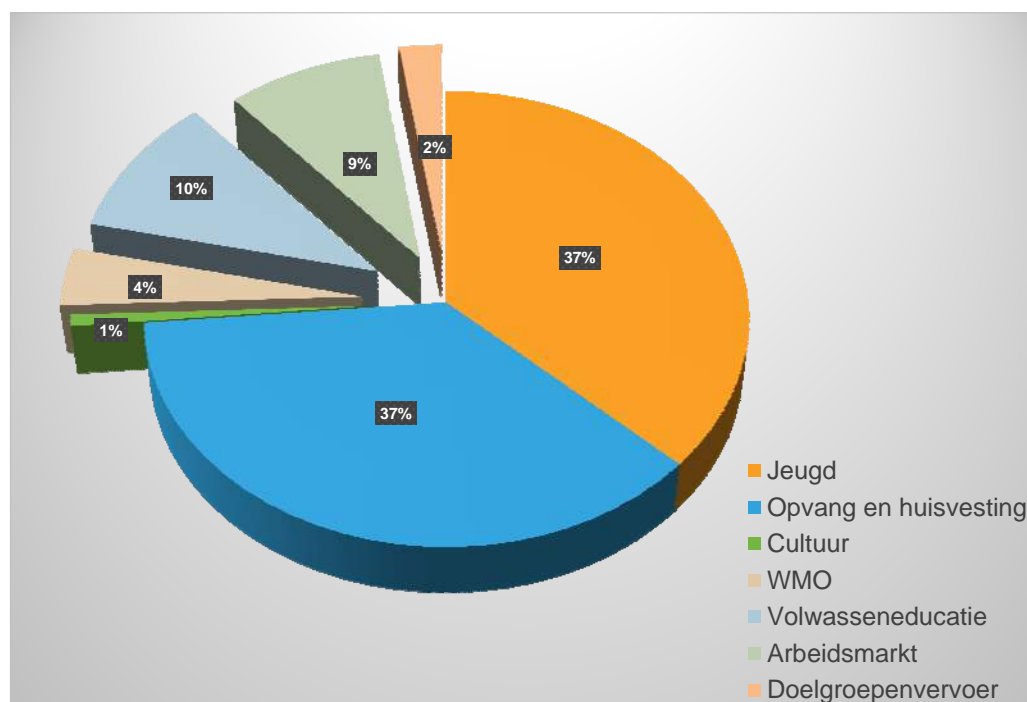
Zo is er bijvoorbeeld begin 2017 een werkconferentie gepland met alle betrokken portefeuillehouders om de koers op het speerpunt Opvang en Huisvesting Bijzondere Doelgroepen te bepalen. Hierbij levert Holland Rijnland het platform voor de regio, maar dient de daadwerkelijke beleidsinzet en richting vanuit de gemeenten zelf te komen. Verder zijn Holland Rijnland en de gemeenten op een aantal onderwerpen momenteel druk bezig om uitvoeringsprogramma's op te stellen, waarbij de rolverdeling op de actielijnen nog moet worden uitgewerkt. Dat maakt het voorspellend karakter van de begroting complex. Hiermee is de begroting op deze onderdelen minder SMART.

Daarnaast zien we dat een aantal speerpunten vanuit de Inhoudelijke Agenda als relevant zijn geïdentificeerd, maar bleek in 2016 dat deze al dusdanig zijn belegd dat Holland Rijnland hier geen toegevoegde waarde levert, anders dan het bieden van een platform en kennisdeling. Denk bijvoorbeeld aan bodemdaling of proeftuinen voor pilots rond kantoren. Dat impliceert niet dat het geen (sub)regionaal vraagstuk is. De constatering is echter dat dit op andere tafels al wordt opgepakt. Ook zien we een aantal accentverschuivingen binnen de speerpunten, waarbij er soms een rolverandering plaatsvindt. Daarnaast worden de doelstellingen en projecten binnen de speerpunten steeds scherper door de eerder genoemde uitwerking in actieprogramma's en uitvoeringsagenda's.

2.1 Maatschappij

Binnen het maatschappelijk domein is de platformfunctie erg belangrijk. Dit om actief vanuit de gemeenten te kunnen sturen op de ontwikkelkansen voor Jongeren tot 27 jaar (bijvoorbeeld de TWO, RBL en de werkagenda Jeugd), koers te bepalen rond de specifieke behoeften van doelgroepen op wonen, vervoer en educatie, maar ook om elkaar te informeren over de brede trends en ontwikkelingen. Zo is er behoefte om Holland Rijnland te gebruiken als platform voor de uitwisseling op bredere maatschappelijke onderwerpen. Daarnaast vervult Holland Rijnland een rol vanuit de procesregie en de coördinatie op een aantal onderwerpen.

In onderstaande figuur is voor het domein Maatschappij de aandacht van Holland Rijnland in 2017 weergegeven in het percentage inzet van personele capaciteit per onderwerp.

Figuur 1: verdeling ureninzet begroting 2017 strategische eenheid voor het domein maatschappij

Voor het jaar 2018 zien we de volgende ontwikkelingen:

Speerpunt ontwikkelkansen jongeren tot 27 jaar

De inzet op Jeugd neemt een groot deel van de capaciteit in beslag. Voor 2017 en doorwerkend in 2018 komt er een nieuwe werkagenda Jeugd. Daarnaast is de verwachting dat de faciliterende rol van Holland Rijnland ook in 2018 intensief doorloopt door de 'Evaluatie regionaal opdrachtgeverschap jeugd' en de 'Voorbereiding inkoop 2020'. Hierbij gaat extra aandacht naar zowel preventie als 18-/18+. De inzet op dit speerpunt blijft dan ook groot in 2018.

Speerpunt opvang en huisvesting bijzondere doelgroepen

In 2017 willen de gemeenten zicht hebben op de huisvestingsopgave voor de bijzondere doelgroepen. In dit jaar wordt ook een heroriëntatie gefaciliteerd op de centrumgemeentefunctie op de maatschappelijke opvang/beschermd wonen en wordt het platform geboden voor het gesprek over ieders rol binnen de opvang en huisvesting.

Het daadwerkelijk huisvesten wordt door een aantal gemeenten gezien als een lokale taak tussen gemeenten en coöperaties, niet als een regionale opgave. De platformfunctie wordt benut om het gesprek over ieders rol op huisvesting bijzondere doelgroepen te kunnen voeren. Verkend wordt waar samenwerking op (sub)regionaal niveau juist perspectief kan bieden voor de huisvestingsopgave bijzondere doelgroepen. Afhankelijk van de uitkomsten van deze verkenning, kunnen gemeenten keuzes maken over de inzet van Holland Rijnland bij de nadere invulling van het uitvoeringsprogramma huisvesting bijzondere doelgroepen.

Arbeidsmarkt

In 2017 verandert de inzet van Holland Rijnland al op dit onderwerp. Waar die nu vooral ondersteunend is aan het werkbedrijf Holland Rijnland, verschuift het zwaartepunt van de ondersteuning richting het realiseren van de verbinding topsectoren – onderwijs en arbeidsmarkt en het verbeteren van de aansluiting van kwetsbare jongeren op de arbeidsmarkt.

Volwasseneducatie

De regio ontwikkelt samen met de gemeente Leiden als centrumgemeente het inhoudelijk educatieprogramma en het uitvoeringsplan. Holland Rijnland verzorgt de inhoudelijke component van de aanbesteding. Holland Rijnland is aanjager en coördinator van de aanpak laaggeletterdheid binnen de regio (bijv. ontwikkeling taalhuizen en regionaal taalakkoord). Door de portefeuillehouders is nadrukkelijk gesteld dat er 'een tandje bij moet' qua taalhuizen en de inzet op laaggeletterdheid. De verwachting is daardoor dat de inzet van Holland Rijnland intensief blijft, maar wel een ander karakter krijgt namelijk van "zorgen voor", naar "zorgen dat".

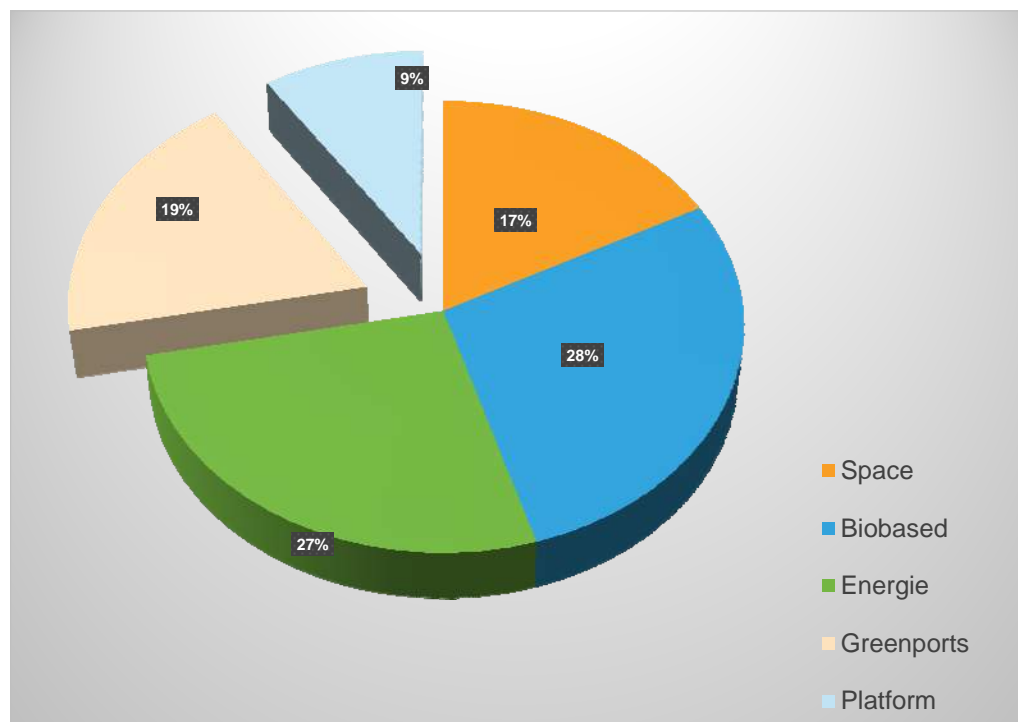
2.2 Economie

In het portefeuillehouderoverleg is expliciet benadrukt dat op het domein economie de platformfunctie, kennisdeling, belangenbehartiging en lobby van groot belang zijn. Tevens is er behoefte aan een proactieve houding en signalering van subsidiemogelijkheden en ontwikkelingen bij andere overheden die van invloed zijn op gemeentelijk beleid. Dit kan zowel op speerpunten als op onderwerpen waar we nu nog geen zicht op hebben. Denk hierbij aan retail (Holland Outlet Mall Zoetermeer), field labs vanuit de Regionale Investeringsstrategie, et cetera. Deze rollen worden zeer gewaardeerd en daarvoor is er ook vrije ruimte. Verder wordt gemonitord op de ontwikkelingen rond kantoren, bedrijventerreinen, et cetera. Expliciet wordt genoemd dat er op het onderwerp bodemdaling

(onderdeel van biobased) geen bijzondere inzet van Holland Rijnland nodig is. Dit hoeft dan ook niet opgenomen te worden in de begroting 2018.

In onderstaande figuur is voor het domein Economie de aandacht van Holland Rijnland in 2017 weergegeven in het percentage inzet van personele capaciteit per onderwerp.

Figuur 2: verdeling ureninzet begroting 2017 strategische eenheid voor het domein economie

Voor het jaar 2018 zien we de volgende ontwikkelingen:

Energie

Het is een superspeerpunt met daadwerkelijk veel inzet van regionale energie. In 2018 wordt verder gewerkt aan de uitrol en de implementatie van het regionale energieprogramma. Holland Rijnland is trekker van een aantal concrete actielijnen en projecten. Eventuele inzet die op Economie vrijkomt ten opzichte van 2017 komt ten goede aan dit onderwerp. Dit wordt ook gekoppeld aan het in 2017 vast te stellen Energieakkoord met de provincie Zuid-Holland.

Space

De focus komt te liggen op de implementatie van het regioprogramma ter versterking van het vestigingsklimaat van ruimtevaart-gerelateerde (maak)industrie; het creëren en versterken van de randvoorwaarden hiervoor en het stimuleren van crossovers naar andere disciplines. Dit alles past binnen de werkagenda van het Holland Space Cluster. Hiermee is nu al gestart (Instrumentation for Space) en deze lijn zetten we door naar 2017 en 2018.

Biobased

Dit blijft een relevant onderwerp, waarbij de nadruk ligt op planteninhoudstoffen (projectpilots). Op het gebied van reststromen wordt een koppeling gemaakt met het LEADER-programma (circulaire

economie). In 2017 worden de inhoudelijke focus en de rol van Holland Rijnland nog concreter. Geconstateerd is dat de inzet van Holland Rijnland op bodemdaling, naast de platformfunctie, niet nodig lijkt.

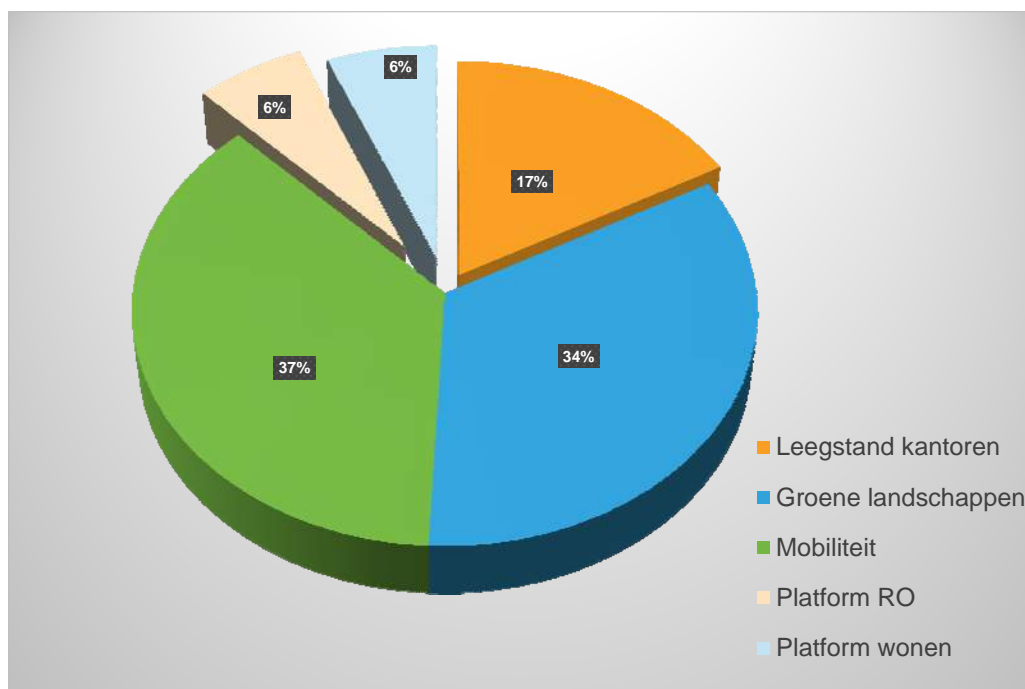
Greenports

In 2017 stellen we een actieprogramma vast met de drie greenports en de meest betrokken gemeenten. Daarna is de verwachte inzet voor 2018 concreter. Voor nu verwachten we dat de inzet gelijk blijft aan die van 2017.

2.3 Leefomgeving

Ook binnen het domein Leefomgeving komt de behoefte aan de platformfunctie sterk naar voren. Het betreft zowel afstemming en kennisdeling, als ook gezamenlijke afspraken over lobby en belangenbehartiging. Dit gebeurde bijvoorbeeld in 2016 op de Ladder Duurzame Verstedelijking. Het signaleren van, en inspelen op, trends en subsidiemogelijkheden is een taak voor Holland Rijnland. Belangrijke, voor de komende periode gesignaleerde, thema's zijn: de regionale woonagenda, verstedelijking (met eventueel extra regionale programmering) en de afstemming met de Noordvleugel. Dit komt naast de reeds geformuleerde speerpunten. Ruimte hiertoe ontstaat doordat het speerpunt 'aanpak leegstand kantoren' kan vervallen waar het de inzet van Holland Rijnland betreft.

In onderstaande figuur is voor het domein Leefomgeving de aandacht van Holland Rijnland in 2017 weergegeven in het percentage inzet van personele capaciteit per onderwerp.

Figuur 3: verdeling ureninzet begroting 2017 strategische eenheid voor het domein leefomgeving

Voor het jaar 2018 zien we de volgende ontwikkelingen:

Groene Landschappen

De inzet blijft gelijk. Wel vindt er een accentverschuiving plaats. Het groenprogramma wordt doorontwikkeld en er vindt een extra uitwerking plaats op regionale iconen, zoals het Holland Utrechts Plassengebied en het Nationaal Park Hollandse Duinen. Verder komt er meer nadruk op ecologie, biodiversiteit en de koppeling met de landbouwtransitie. Het Regionaal Groenprogramma loopt tot en met 2020. In 2018 starten we de discussie over de mogelijkheden en wensen voor de periode daarna. De uitvoering van het LEADER programma vindt halverwege 2018 plaats. We continueren de inzet van Holland Rijnland hierop.

Mobiliteitsnetwerk

In 2017 wordt de knelpuntenanalyse met bijbehorende werkagenda vastgesteld. Holland Rijnland levert inzet in 2018 voor de lijnen van deze agenda, het Regionaal Investeringsfonds en de mobiliteitsvernieuwing binnen OV, auto, fiets en water. Onverminderd door gaat de inzet op de lopende RIF-projecten Rijnlandroute, HOV-netwerk en Programma ontsluiting greenport Duin- en Bollenstreek (inclusief de Duinpolderweg).

Aanpak leegstand kantoren

In 2016 is de kantorenstrategie opgeleverd en vastgesteld. Daarnaast zijn de resultaten rond de Ladder Duurzame Verstedelijking aangescherpt. Beide trajecten vragen nog wel aandacht, maar dit vindt plaats vanuit de platformfunctie. Holland Rijnland speelt zelf geen rol op het gebied van pilots rond kantoortransformaties. Dit is primair aan de gemeenten zelf. Eventueel vindt hierover afstemming plaats binnen de subregio's. Hiermee kan dit speerpunt vervallen voor 2018. Naar verwachting is in 2017 ook minder inzet nodig.

3 Financiële kaders en gemeentelijke bijdrage

3.1 Programmastructuur

Door de gewijzigde regelgeving omtrent het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is het instellen van een apart programma voor Overhead noodzakelijk (zie ook hoofdstuk 4). De overhead die hier bedoeld wordt (overhead die niet direct toe te rekenen is aan specifieke taakvelden) is bij Holland Rijnland voor een belangrijk deel ondergebracht in het programma Bestuur en Middelen. Het programma Bestuur en middelen zal daarom gesplitst worden in een programma Overhead en een programma waarin de kleinere uitvoeringstaken zijn ondergebracht die op dit moment nog onder Bestuur en Middelen worden geschaard. Het gaat hier om:

- De ondersteuning van de Urgentiecommissie;
- De Regiotaxi,
- Verkeerseducatie;
- BDU.

Deze taken worden ondergebracht in een nieuw programma: "Uitvoerende taken Woonruimteverdeling, Verkeer en Vervoer".

Daarnaast bestaat de wens binnen Holland Rijnland om het onderdeel Regionaal Bureau Leerplicht (RBL) als een apart programma te definiëren. Dit vergroot de herkenbaarheid en doet recht aan het belang voor de organisatie. RBL is in personele zin het grootste onderdeel van Holland Rijnland maar maakt in de huidige programmastructuur onderdeel uit van het domein Maatschappij van de Inhoudelijke Agenda.

De programmastructuur komt er daarmee als volgt uit te zien:

- Inhoudelijke Agenda;
- TWO Jeughulp;
- Regionaal Bureau Leerplicht;
- Uitvoerende taken Woonruimteverdeling, Verkeer en Vervoer;
- Cofinanciering;
- Frictie- en Transitiekosten;
- Overhead.

3.2 Reguliere gemeentelijke bijdrage

De bezuinigingstaakstelling van 25% voor Holland Rijnland is in het jaar 2017 gerealiseerd. Dat betekent dat er alleen een bijstelling komt op basis van loon- en prijscompensatie. Voor deze indexatie wordt gerekend met de financiële kaderstelling gemeenschappelijke regelingen van gemeenten in de regio Hollands-Midden (Du Chatinier norm). Ambtelijk is het voorstel de indexatie op 1,3% te stellen. Dit moet nog door de gemeenten worden geaccordeerd. In dit concept nemen we hier een voorschot op.

De geïndexeerde reguliere bijdrage met de bezuinigingsdoelstelling wordt onder deze aanname:

	Toename (%)	Toename (€)	Ontwikkeling totaalbedrag t/m 2018 (cumulatief in €)
Bijdrage gemeenten in 2013			€6.646.660
Loon- en prijscompensatie 2014	1,40%	€ 93.040	€ 6.739.700
BTW	0,75%	€ 50.000	€ 6.790.400
Toename Inwonertal 2014	0,43%	€ 28.460	€ 6.821.800
Loon- en prijscompensatie 2015	1,41%	€ 93.718	€ 6.915.600
Toename Inwonertal 2015	0,01%	€ 642	€ 6.916.300
Woningverdeling Rijnstreek	0,74%	€ 49.310	€ 6.967.600
Loon- en prijscompensatie 2016	0,59%	€ 40.248	€ 7.007.849
Loon- en prijscompensatie 2017	0,75%	€ 52.559	€ 7.060.408
Bezuinigingsdoel van 25% tot en met 2017	-25%	€ -1.765.102	€ 5.295.306
Loon- en prijscompensatie 2018	1,30%	€ 68.839	€ 5.364.145
Geïndexeerde bijdrage van gemeenten in 2018			€ 5.364.145

Tabel 1: Berekening geïndexeerde bijdrage 2018 ten opzichte van 2013 met gerealiseerde taakstelling

3.3 Bijdrage TWO Jeugdhulp

De bijdrage voor de TWO Jeugdhulp zal 2018 zal licht verschillen met 2017. Met name zal de inzet van de Jeugdbeschermingstafel naar boven moeten worden bijgesteld vanwege de stijgende tendens in het aantal te behandelen VTO's (Verzoek tot onderzoek aan de Raad van de Kinderbescherming). Dat betekent dat voor dit onderdeel niet alleen de indexatie wordt toegepast. De toename is berekend op een bedrag van € 70.000,- De dekking van deze extra kosten vindt plaats vanuit de Programmabegroting Jeugdhulp Holland Rijnland.

	Toename (%)	Toename (€)	Ontwikkeling totaalbedrag t/m 2018 (cumulatief in €)
Bijdrage gemeenten in 2017			€ 2.031.885
Loon- en prijscompensatie 2018	1,3%	€ 26.415	€ 2.058.300
Verwachte extra inzet op JGT		€ 70.000	€ 2.128.300
Geïndexeerde bijdrage van gemeenten in 2018			€ 2.128.300

Tabel 2: Berekening geïndexeerde bijdrage 2018 voor de TWO Jeugdhulp

3.4 Bijdrage Fricie- en Transitiekosten

De transformatie #kracht15 bracht een bezuinigingstaakstelling van 25% met zich mee. Deze bezuiniging wordt gerealiseerd door het verminderen van personeel en het uitplaatsen van bedrijfsvoeringstaken. Voor een aantal medewerkers rusten deze kosten nog op de begroting van 2018 en verder. Er zijn nog vier oud-medewerkers te plaatsen. Op dit moment zijn drie van hen gedetacheerd. Slechts voor één van hen loopt het contract door tot en met 2018. Door een plaatsing en een vervroegde pensionering en de lopende detacheringen zijn de maximale kosten verder gedaald naar ruim 1,6 mln. euro.

	2016	2017	2018	2019 e.v.	Totaal
Maximale kosten	€ 867.981	€ 680.426	€ 604.446	€ 1.497.733	€ 3.650.586
Huidige prognose	€ 342.367	€ 383.063	€ 282.390	€ 644.686	€ 1.652.506
Vershil	€ 525.614	€ 297.363	€ 322.056	€ 853.047	€ 1.998.080

Tabel 3: Overzicht kosten boventalligen

4 Wettelijke kaders BBV

Het Rijk heeft op 17 maart 2016 de definitieve wijziging vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) gepubliceerd. Voor gemeenschappelijke regelingen gelden de wijzigingen vanaf het begrotingsjaar 2018.

De voorstellen voor vernieuwing van de begroting en verantwoording hebben tot doel de positie van de raad en de inwoners te versterken. De rode draad bij de wijzigingen is het versterken van de horizontale verantwoording.

De wijzigingen betreffen op hoofdlijnen:

1. Uniforme indeling taakvelden
2. Uniforme basisset beleidsindicatoren
3. Uniforme basisset financiële kengetallen
4. Verbeterde informatie over verbonden partijen
5. Vernieuwing van de accountantscontrole (aangekondigd, volgt later)
6. Inzicht in overheadkosten en eenvoudigere toerekening kosten en rentelasten
7. Enkel aanpassingen van het stelsel van baten en lasten:
  - activeren investeringen met een maatschappelijk nut
  - beter inzicht in het EMU-saldo
  - vennootschapsbelasting en grondexploitatie

Hoewel de toepassing voor verbonden partijen nog niet geheel is uitgekristalliseerd, is wel duidelijk dat in ieder geval de eerste drie wijzigingen van toepassing zijn op Holland Rijnland. Dat geldt ook voor de toerekening van overhead, kosten en rentelasten.

Holland Rijnland neemt zelf niet deel aan andere gemeenschappelijke regelingen en ook de aanpassingen in het stelsel van baten en lasten zijn niet van toepassing op onze organisatie.

4.1 Uniforme indeling taakvelden

Holland Rijnland is slechts op een gedeelte van de taakvelden actief. Verder sluit de indeling in domeinen en speerpunten niet aan bij de indeling in taakvelden. Holland Rijnland kiest er daarom voor om de begroting 2018 niet in taakvelden in te delen maar zorgt er wel voor dat er gerapporteerd kan worden over de vastgestelde taakvelden.

De taakvelden die door het Rijk zijn benoemd in de basisindeling zijn opgenomen in de bijlage. De taakvelden die van belang zijn voor Holland Rijnland zijn hieronder opgenomen:

Bestuur en ondersteuning

- Bestuur
- Overhead

Verkeer, vervoer en waterstaat

- Verkeer en vervoer
- Recreatieve havens
- Openbaar vervoer

Economie

- Economische ontwikkeling
- Economische promotie

Onderwijs

- Onderwijsbeleid en leerlingzaken

Sport, cultuur en recreatie

- Cultuurpresentatie, cultuurproductie en cultuurparticipatie
- Openbaar groen en (openlucht) recreatie

Sociaal domein

- Arbeidsparticipatie
- Maatwerkvoorzieningen (WMO)
- Maatwerkdienstverlening 18+
- Maatwerkdienstverlening 18-
- Geëscaleerde zorg 18-

Volksgesondheid en milieu

- Milieubeheer

Volkshuisvesting, ruimtelijke ordening en stedelijke vernieuwing

- Ruimtelijke Ordening
- Wonen en bouwen

4.2 Uniforme basisset beleidsindicatoren

Het is op dit moment nog niet volstrekt duidelijk hoe een gemeenschappelijke regeling volgens de nieuwe BBV dient om te gaan met de beleidsindicatoren. De gegevens worden per gemeente geregistreerd en via "waarstaatmijngemeente.nl" ter beschikking gesteld. Gemeenten zijn verplicht deze cijfers op te nemen in de begroting, maar niet verplicht hierop ambities te formuleren.

Als een Gemeenschappelijke regeling niet actief is op een taakveld heeft het uiteraard geen zin beleidsindicatoren op te nemen. Wanneer een gemeenschappelijke regeling geen directe meerwaarde levert, lijkt dit op voorhand ook niet voor de hand te liggen, maar daarover moet nog een definitieve uitspraak van de Commissie BBV volgen.

Voor Holland Rijnland gaan wij uit van de verplichte indicatoren op het taakveld Bestuur en Ondersteuning, te weten:

- Formatie (Fte per 1.000 inwoners);
- Bezetting (Fte per 1.000 inwoners);
- Apparaatskosten per inwoner;
- Overhead (% van de totale lasten).

Daarnaast rapporteert Holland Rijnland zelf nog over de ontwikkeling van kengetallen op het gebied van:

- Inhuur;
- Percentage ziekteverzuim;
- Opleidingsbudget (als percentage van de personeelsbegroting).

Indicatoren die direct gerelateerd aan de werkzaamheden van Holland Rijnland zijn op het taakveld onderwijs zijn:

- Absoluut verzuim (Aantal per 1.000 leerlingen);
- Relatief verzuim (Aantal per 1.000 leerlingen);
- Vroegtijdig schoolverlaters zonder startkwalificatie (% deelnemers aan het VO en MBO onderwijs)

En op het taakveld sociaal domein:

- Jongeren met jeugdhulp (% van alle jongeren tot 18 jaar);
- Jongeren met jeugdbescherming (% van alle jongeren tot 18 jaar)

Hierbij geldt dat Holland Rijnland voor jeugdhulp en jeugdbescherming slechts de inkoop voor de gemeenten verzorgt en verder niet verantwoordelijk is voor de uitvoering en de realisatie per gemeente.

Wel zijn er in de verplichte beleidsindicatoren kengetallen die voor Holland Rijnland uitermate interessante informatie bevatten. Indicatoren waar we nog geen beleidsdoelstellingen op hebben geformuleerd, maar in de toekomst nog wel gaan doen, of waar we als regionale samenwerking wel degelijk invloed op hebben al is die invloed niet altijd één op één te duiden. Binnen de diverse speerpunten in de Inhoudelijke agenda wordt met de gemeenten beschouwd in welke mate deze aangescherpt kunnen worden op basis van deze beleidsindicatoren. Waarbij de kanttekening dient te worden gemaakt dat daarbij scherp dient te worden gekeken waar de verantwoordelijkheid van de regio ligt, en waar die van de gemeenten.

Daarbij denken we bijvoorbeeld aan:

- Functiemenging;
- Vestigingen (van bedrijven);
- Banen;
- Hernieuwbare elektriciteit;
- Nieuw gebouwde woningen;
- Demografische druk.

4.3 Uniforme basisset financiële kengetallen

De verplichte basisset financiële kengetallen is reeds bij de begroting voor 2017 door Holland Rijnland geïmplementeerd. Deze lijn wordt in de begroting van 2018 doorgezet. Het gaat hierbij om de volgende kengetallen:

- netto schuldquote;
- solvabiliteitsrisico;
- structurele exploitatieruimte;
- grondexploitatie;
- belastingcapaciteit.

Holland Rijnland heeft geen grondexploitaties en heft ook geen belastingen. De laatste twee kengetallen zijn hier dan ook niet van toepassing.

4.4 Overhead en toerekening kosten en rentelasten

In de begroting van 2018 wordt een programma Overhead opgenomen. In dit programma worden de kosten opgenomen die niet direct zijn toe te rekenen aan een primair proces of specifiek taakveld. Het gaat daarbij om bijvoorbeeld management, huisvesting, kantoorautomatisering of HRM.

Dat betekent voor de begroting 2018 dat er een herberekening zal komen van de programmabudgetten op basis van deze nieuwe regelgeving. Rentelasten zijn voor Holland Rijnland niet van toepassing.